

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 maja 2018 roku (data prezentaty) powód A. P. (1) wniósł o obniżenie alimentów ustalonych na rzecz małoletniej A. P. (2) ugodą zawartą w dniu 01 grudnia 2017 roku w Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. w sprawie o sygn. akt V RC 447/17 z kwoty 500 zł do kwoty 200 zł miesięcznie płatnych do 10. dnia każdego miesiąca. Jednocześnie powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia na czas trwania procesu w sposób tożsamy z żądaniem pozwu. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, według norm przepisanych (pozew k. 4-7).

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2019 roku Sąd oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia na czas trwania postępowania (postanowienie k. 37-41).

W odpowiedzi na pozew z dnia 20 lipca 2019 roku (data prezentaty) małoletnia powódka A. P. (2), reprezentowana przez przedstawicielkę ustawową M. H., działającą przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa. Nadto wniosła powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów ustalonych od A. P. (1) ugodą zawartą w dniu 01 grudnia 2017 roku w Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. w sprawie o sygn. akt V RC 447/17 z kwoty 500 zł do kwoty 1.000 zł miesięcznie płatnych do 10. dnia każdego miesiąca (odpowiedź na pozew wraz z pozwem o podwyższenie alimentów k. 68-72).

Na rozprawie w dniu 06 czerwca 2019 roku powód, działając przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o obniżenie alimentów i oddalenie powództwa wzajemnego. Przedstawicielka ustawowa wniosła o oddalenie powództwa głównego i podtrzymała powództwo wzajemne (protokół rozprawy k. 301).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia powódka A. P. (2) urodziła się (...) w W.. Pochodzi z nieformalnego związku (...) z A. P. (1) (odpis skrócony aktu urodzenia k. 26).

Ugodą z dnia 01 grudnia 2017 roku zawartą przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. w sprawie o sygn. akt V RC 447/17 A. P. (1) zobowiązał się łożyć tytułem alimentów na rzecz małoletniej A. P. (2) kwotę 500 zł miesięcznie, do 10. dnia każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat (ugoda k. 192 akt sprawy V RC 447/17).

W chwili ostatniego orzekania o alimentach sytuacja stron kształtowała się następująco:

Małoletnia A. P. (2) miała 11 miesięcy. Urodziła się jako wcześniak. Wymagała rehabilitacji, suplementacji witamin i żelaza, a także wizyt u specjalistów i specjalistycznych badań. Z powodu obniżonego napięcia mięśniowego i asymetrii wymagała rehabilitacji. Nadto cierpiała na nieodmknięty przewód (...) w sercu, w związku z czym pozostawała pod stałą opieką kardiologa. Sąd w zabezpieczeniu uznał, iż usprawiedliwione niezbędne miesięczne potrzeby dziecka sięgają kwoty 1.000-1.100 zł.

Dowód: postanowienie k. 57-62 akt sprawy V RC 447/17.

Przedstawicielka ustawowa M. H. od stycznia 2016 roku prowadziła działalność gospodarczą w formie sklepu zoologicznego. Po narodzinach córki zatrudniła pracownika do obsługi sklepu. Dochody uzyskiwane z prowadzonej działalności wystarczały na wynagrodzenie i koszty utrzymania pracownika. Utrzymywała się z zasiłku macierzyńskiego w kwocie 1.000 zł brutto, mieszkała z córką. Czerpała pomoc finansową od rodziny. Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej za rok 2016 osiągnęła dochód w kwocie 35 208, 28 zł.

Dowód: PIT 36 k. 137-142 akt sprawy V RC 447/17.

Ojciec małoletniej A. P. (1) był zatrudniony w Agencji (...). K. w charakterze asystenta pośrednika obrotu nieruchomościami. Otrzymywane wynagrodzenie wynosiło przeciętnie 2.000 zł netto. Pozostawał pod opieką lekarzy specjalistów psychiatrów. Przyjmował leki. Ciężko nad nim zobowiązania kredytowe, spłacał pożyczkę. Posiadał samochód marki M. (...) z 2004 roku. Ojciec małoletniej wynajmował mieszkanie za 1.000 zł miesięcznie. Podczas zawierania ugody A. P. (1) był osobą bezrobotną.

Dowód: zażalenie pozwanego k. 68 akt sprawy V RC 447/17.

Obecnie sytuacja stron przedstawia się następująco:

Małoletnia A. P. (2) ma 2 lata. W grudniu 2017 roku zdiagnozowano u małoletniej padaczkę. Ostatnio zdiagnozowano autyzm. Małoletnia nie uczęszcza do przedszkola. Dziecko posiada orzeczenie o niepełnosprawności. Lek na padaczkę kosztuje 30 zł miesięcznie, dodatkowo konieczna jest suplementacja, co w sumie kosztuje 60 zł miesięcznie. Łączny koszt rehabilitacji autyzmu małoletniej wynosi 2.000 zł, lecz nie stać na nią matki dziecka. Małoletnia jest zapisana w kolejce na rehabilitację refundowaną w ramach NFZ. Realizuje raz w tygodniu zajęcia z logopedą, które trwają 40 minut.

Do kosztów utrzymania małoletniej należą: 150 zł mleko, 500 zł reszta wyżywienia, 180 zł pieluchy, 100 zł ubrania, 120 zł karnet na zajęcia dodatkowe w ramach rehabilitacji, 200 zł basen, 670 zł czynsz, 120 zł telefon, 60 zł prąd, 30 zł gaz.

Dowód: zeznania powoda A. P. (1) (k. 148, 281-283), zeznania przedstawicielki ustawowej M. H. (k. 148-149, 283-285), opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka (k. 184-186), zaświadczenie (k. 205), historia zdrowia i choroby dziecka (k. 212-215).

Przedstawicielka ustawowa małoletniej M. H. ma 35 lat. Po atakach padaczki występujących u córki, w czerwcu 2017 roku zamknęła działalność gospodarczą. Obecnie nie jest zatrudniona, ani nie prowadzi działalności gospodarczej. Przebywa na zasiłku dla osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnymi. Kwota zasiłku wynosi 1.580 zł netto. Dodatkowo uzyskuje świadczenie 500+ na rzecz córki. Korzysta z pomocy (...), od którego otrzymała 150 zł na leki.

Matka małoletniej posiada mieszkanie o powierzchni 52 m². Nadto jest właścicielem działki rekreacyjnej pod W..

Przedstawicielka ustawowa małoletniej na wyżywienie dla siebie wydaje 300-400 zł, na środki higieniczne 100 zł. Zaciągnęła kredyt na prowadzenie działalności gospodarczej, którego miesięczna rata wynosi 1.700 zł

Dowód: zeznania przedstawicielki ustawowej M. H. (k. 148-149, 283-285), PIT (k. 298-298-300).

Powód pozwany wzajemny A. P. (1) ma 28 lat.

Otrzymał 2.000 zł na rehabilitację córki. Środki te przeznaczył na opłacenie obrońcy reprezentującego go w sprawie karnej, w której był oskarżony o gwałt na przedstawicielce ustawowej małoletniej. Nie posiada innych dzieci poza małoletnią A..

Od 01 grudnia 2017 roku do lutego 2018 roku powód był bezrobotny, pobierał zasiłek. Następnie został zatrudniony w Szpitalu MSWiA, pierwotnie w callcenter, później zmieniał stanowiska pracy. Na początku pracy w szpitalu zarabiał 2.260 zł brutto, później 2.400 zł. Przez 5-6 miesięcy przebywał na zwolnieniu lekarskim. Umowa na podstawie której powód wykonywał pracę zawarta była do dnia 22 maja 2019 roku. Przed wygaśnięciem stosunku pracy powód zarabiał 3.000 zł brutto. Pracodawca nie przedłużył stosunku pracy z ojcem małoletniej.

Powód wynajmuje pokój o pow. 25 m², którego czynsz wynosi 800 zł.

Ojciec małoletniej spłaca kredyt w miesięcznej racie 500 zł. Posiada zadłużenie w kwocie około 50.000 zł. Na wyżywienie wydaje 300 – 400 zł miesięcznie, za telefon i internet płaci 100 zł. Miesięczne przeznacza 100-150 zł. Powód nie posiada majątku.

W przeszłości powód miał zaburzenia osobowości, obecnie stwierdzono u niego chorobę afektywną dwubiegunową, na którą leczy się od października 2018 roku. Powód raz w miesiącu stawia się na wizyty u psychiatry, których koszt wynosi 150 zł. Ponadto powód od 2 lat leczy się na zespół jelita drażliwego, na co przeznacza 60 zł miesięcznie. Takie same kwoty przeznaczał podczas zawierania ugody. Od 1996 roku przyjmuje leki na padaczkę. W 2006 roku miał usunięty guz nadnercza, w 1999 i 2000 roku miał operacje uszu. Obecnie nie leczy się u kardiologa. Ma orzeczoną częściową niezdolność do pracy do 29 lutego 2020 roku. Powód realizuje kontakty z córką w każdą środę i sobotę.

Dowód: zeznania powoda A. P. (1) (k. 148, 281-283), orzeczenie lekarza orzecznika ZUS (k. 277), faktura (k. 279), PIT (k. 294-295), zaświadczenie od pracodawcy (k. 287).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dowodów z dokumentów, zeznań stron: powoda i pozwanego wzajemnego A. P. (1) (k. 281-283), przedstawicielki ustawowej M. H. (k. 283-285) oraz ich niekwestionowanych twierdzeń, a także akt sprawy V RC 447/17. Sąd uznał za wiarygodny i w pełni wartościowy zgromadzony materiał dowodowy w postaci dokumentów, także kserokopii, z uwagi na niekwestionowanie ich autentyczności przez żadną ze stron. Sąd również nie miał powodu do czynienia tego z urzędu.

Zeznania świadka D. P. (k. 259-261) Sąd uznał za wiarygodne w zakresie w jakim korespondowały one z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Sąd nie poczynił ustaleń faktycznych na podstawie zeznań świadka M. K. (k. 261-262), gdyż świadek był przeszłym pracodawcą powoda, nie znał zatem realnej sytuacji majątkowej powoda, jego zeznania dotyczyły jedynie sposobu wykonywania przez niego pracy.

Sąd nie uwzględnił wniosku dowodowego powoda głównego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego neurologa i psychiatry dziecięcego na okoliczność ustalenia stanu zdrowia małoletniej A. P. (2), o przeprowadzenie dowodu z pisemnej opinii biegłego lekarza sądowego z zakresu psychiatrii na okoliczność stanu zdrowia powoda, jego wpływu na zdolność do pracy oraz możliwości podjęcia pracy zarobkowej, czy w okresie 2017 roku powód był zdolny rozumieć skutki podejmowanych decyzji finansowych, w tym skutki zawieranych umów kredytowych oraz o przeprowadzenie dowodu z pisemnej opinii biegłego lekarza sądowego z zakresu medycyny pracy na okoliczność czy powód zdolny jest do pracy zarobkowej, czy jest zdolny do pracy zgodnie ze swoimi kwalifikacjami, czy jest zdolny do przekwalifikowania się, w jakim zawodzie bądź w jakim charakterze bądź przy jakich czynnościach biorąc pod uwagę chorobę powoda jest on w stanie pracować oraz w jakim wymiarze. Oddalając powyższe wnioski dowodowe Sąd uznał, że nie są one niezbędne do ustalenia stanu faktycznego, stanu zdrowia małoletniej i powoda głównego oraz możliwości zarobkowych, bowiem powyższe okoliczności były potwierdzone innymi dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Zarówno powództwo główne, jak i powództwo wzajemne zasługiwało na oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Jak stanowi natomiast treść art. 135 § 1 i 2 kro, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku

alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je do pracy dla dobra społeczeństwa. Stosownie do tej dyrektywy rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb materialnych, jak i duchowych, także środki wychowania według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Rodzice są obowiązani zapewnić dziecku podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Uznanie za usprawiedliwione potrzeb poza zakresem wymienionych, zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Zmiana obowiązku alimentacyjnego, zgodnie z art. 138 kro możliwa jest w razie zmiany stosunków, tzn. wtedy, gdy zmianie ulegają uzasadnione potrzeby uprawnionego albo możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zmiana taka musi jednak być istotna. Obowiązek alimentacyjny na rzecz małoletniej A. P. (2) został ustalony ugodą zawartą w dniu 01 grudnia 2017 roku, zatem zaledwie 1,5 roku temu. W tym czasie małoletnia miała ukończone 11 miesięcy, obecnie natomiast ma ukończone 2 lata i 6 miesięcy. Sytuacja stron w pewnym zakresie, od momentu ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego, uległa zmianie. Niemniej jednak zmiana ta w ocenie Sądu nie dała podstaw do zmiany wysokości alimentów obowiązujących dotychczas. Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, które pozwoliło na przyjęcie ww. stanowiska.

Badając zasadność żądania powoda A. P. (1) Sąd poczynił następujące ustalenia. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż w momencie złożenia pozwu, powód był zatrudniony, uzyskiwał wynagrodzenie w kwocie około 2.400 – 3.000 zł brutto. Niemniej jednak umowa, na podstawie której powód był zatrudniony, wygasła z mocy prawa po upływie czasu na jaki została zawarta w dniu 22 maja 2019 roku. Wobec powyższego w chwili orzekania powód był osobą bezrobotną. O ile w toku postępowania sytuacja powoda uległa zmianie, o tyle nie uległa ona zmianie w stosunku do sytuacji podczas zawierania ugody. Wówczas bowiem powód również był osobą bezrobotną. Ponadto już wtedy powód chorował, miał problemy psychiatryczne, mimo że diagnoza została postawiona niedawno, przyjmował leki, których koszt wynosił tyle samo co obecnie, a także posiadał zobowiązania finansowe. Mimo tych okoliczności zgodnie ze stroną przeciwną ustalił obowiązek alimentacyjny na rzecz córki na kwotę 500 zł. Powód godząc się wówczas na te warunki musiał uwzględniać swoje możliwości finansowe, i w rezultacie uznać, iż jest w stanie uiszczać co miesiąc na rzecz córki kwotę 500 zł tytułem alimentów. W tym zakresie jego sytuacja nie uległa zmianie, nie można zatem wskazywać tych okoliczności jako podstawy do obniżenia obowiązku alimentacyjnego.

Po drugie należy wskazać, iż powodowi pomimo uprzedniego chwilowego pozostawiania bez zatrudnienia udawało się dotychczas znajdować zatrudnienie. W związku z tym można spodziewać się, iż w przypadku podjęcia odpowiednich działań, również teraz uda się mu znaleźć stosowne dla siebie zatrudnienie, mając jednak na uwadze orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy. Powód posiada jednak doświadczenie, dotychczas pracował na stanowiskach gwarantujących dość dobre wynagrodzenie. Wobec powyższego można zakładać perspektywę, w której w niedługiej przyszłości powód zdobędzie zatrudnienie.

W zakresie zmiany sytuacji małoletniej należy wskazać, iż nadal pozostaje pod opieką matki, nadal tak jak podczas ostatniego ustalania alimentów konieczne jest stosowanie rehabilitacji i leczenia w związku z wcześniactwem. Niemniej jednak nie można lekceważyć okoliczności, iż u dziecka wykryto autyzm, wobec czego zakres rehabilitacji i leczenia uległ zwiększeniu, a co za tym idzie zwiększeniu uległy koszty utrzymania małoletniej. Sąd ustalił miesięczne koszty utrzymania małoletniej na kwotę 1.900 zł. Sąd w całości przyjął koszty wskazane przez matkę małoletniej, obniżając jedynie wyżywienie do kwoty 300 zł uznając ją za wystarczającą dla małoletniej, która ukończyła 2 lata i w dalszym ciągu uzupełnia dietę mlekiem. Co prawda koszty małoletniej mogłyby wskazywać na zasadność podwyższenia kwoty obowiązku alimentacyjnego, niemniej jednak Sąd oddalił powództwo. W toku procesu ustalono

bowiem, iż sytuacja materialna przedstawicielki ustawowej jest zdecydowanie lepsza od sytuacji powoda. Matka małoletniej uzyskuje zasiłek w kwocie około 1.500 zł netto, podczas gdy powód stracił pracę i jest bezrobotny. O ile Sąd uznał, iż jego sytuacja nie jest na tyle zła aby mogła uzasadniać obniżenie obowiązku alimentacyjnego, o tyle niemożliwym jest jednocześnie jego podwyższenie. Powód pomimo perspektyw uzyskania zatrudnienia, obecnie, w chwili orzekania zatrudnienia nie posiada. W związku z tym z pewnością, nie byłby w stanie uiszczać alimentów na rzecz córki w kwocie żądanej przez przedstawicielkę ustawową.

Okoliczności powyższe przemawiały za tym aby oddalić powództwo o obniżenie alimentów. Należy tu zauważyć, iż obowiązek alimentacyjny jest pierwszym zobowiązaniem przed wszystkimi innymi i winien być przez powoda zaspokajany w dotychczasowej wysokości w związku z okolicznością, iż jego możliwości finansowe w czasie zawarcia ugody i w czasie orzekania w niniejszej sprawie były na tym samym poziomie.

Jednocześnie powyższe ustalenia nie pozwoliły również na podwyższenie obowiązku alimentacyjnego, wobec czego Sąd oddalił powództwo wzajemne. Należy mieć na uwadze, że zakres obowiązku alimentacyjnego zależy nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale również możliwości zarobkowych zobowiązanego. Sąd uznał, iż w związku z czasowym bezrobociem powoda i większymi możliwościami finansowymi matki, zasadne jest, aby to ona w większym zakresie ponosiła koszty utrzymania córki.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 133 § 1 kro w zw. z art. 135 § 1 i 2 kro w zw. z art. 138 kro orzekł jak w punktach 1 i 2 wyroku.

O kosztach Sąd na podstawie art. 102 kpc orzekł w punktach 3, 4 i 5 wyroku uznając za uiszczone w całości koszty powództwa głównego, przejmując koszty powództwa wzajemnego na rzecz Skarbu Państwa oraz odstępując od obciążania M. H. zwrotem na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego, biorąc pod uwagę jej sytuację finansową.